

var bleven en fuldkommen Nødvendighed — og denne Nødvendighed erkjendte ogsaa jeg, — saa vilde det være den ligefremme Maade at gaae Sagens yderligere Udvikling imøde paa, at fremkomme til Rigsdagen med den Erklæring, at Fællesforfatningen vilde i de allervæsentligste Puncter gjøre en heel Forandring nødvendig i den bestaaende grundlovmæssige Tilstand. Det synes mig allerede dengang at være klart, at den Myndighed, man maatte overdrage til Fællesorganet, vilde for en meget væsentlig Deel have de allervigtigste Rettigheder, der hidtil havde tilkommet Rigsdagen, og navnlig den fuldstændige Skattebevillingeret, og den Ansvarlighed, hvormed Ministeriet stod ligeoverfor Rigsdagen. Det er nu kommet derhen, troer jeg, at det vil være blevet klart for ethvert af Rigsdagens Medlemmer, der har havt denne Sag under Forhandling, at, naar Forholdene ordnedes paa den Maade, som her antydes, vilde netop disse Grundpiller for den Forfatning, vi have faaet den 5te Juni 1849, være rystede i deres inderste Grundvold. Dengang troede imidlertid Ministeriet, at man kunde gaae ud fra, at der slet ikke skulde forandres Noget; Grundloven skulde opretholdes aldeles usorandret, der skulde kun fires tommesvis deraf, man skulde blive staaende paa den samme Basis. Det var efter min Formening en Umulighed. Regjeringen har efterhaanden, synes mig, ogsaa været nødsaget til at erkjende denne Umulighed. Det forekommer mig endogsaa, at Regjeringen er gaaet endeel videre endnu i visse Retninger, end der var aldeles uundgaelig nødvendigt med Hensyn til Grundlovens Opretholdelse, i det Forslag, der her er fremkommet fra Regjeringens Side. I visse Henseender er Regjeringen gaaet videre, idet der er opstillet en Forskiel imellem de nødvendige og de hensigtsmæssige Forandringer i Grundloven. Det forekommer mig nu overhovedet at være en ikke heldig Adskillelse imellem de Fordringer, man gjorde. Jeg troer, at Ministeriet maatte gaae frem med en fuldkommen Abenhed og en fuldkommen Bestemthed i denne Danmarks Belfærds sag, og sige: Disse Forandringer ere nødvendige, dem vente og forlange vi, med dem staae og falde vi. Dersom man fra Regje-

ringens Side havde fulgt denne Fremgangsmaade, vilde jeg erklære, jeg troer, at Ministeriet, med Hensyn til hvis enkelte Medlemmer jeg finder mig fuldkommen overbevist om, at de have den allerbedste Hensigt og anstrenge deres yderste Mandsværner for at faae denne Sag rigtigt og hensigtsmæssigt ordnet, vilde jeg have den Tillid til Regjeringen, at ingen Anden vilde være bedre istand til at ordne den; — men jeg har ved at betragte den hele Stilling, hvori Regjeringen under den nærværende Sag er kommen, ikke kunnet erhverve mig fuld Overbevisning om, at den vil staae uroffret, at den vil staae fri for udbortes Tryk, som kunde komme snart fra en, snart fra en anden Side, og med denne Tro kan jeg rigtignok ikke tiltræde den Anskuelse, at Fællesforfatningen skulde være at betroe alene til Regjeringen, uden at Rigsdagen forud kjendte den. Jeg sætter nemlig det mulige Tilfælde, hvad Ingen kan vide, at Enhver af de nuværende Rigsdagsmand sidde i Rigsdagen til den Tid, saa vilde Sagen stille sig for mig saaledes, at det vilde være mig umuligt at give mit Samtykke til Sagens Afgjorelse, forinden jeg havde nogen Anelse om —, og jeg kan ikke have nogen Anelse derom efter Sagens hele Stilling, — hvorledes den fremtidige Stilling vilde blive, uden Hensyn til enten den juridiske eller moraliske Berettigelse, som ligger i Udtalelserne fra Ministeriets Side.

Det er alle disse Betragtninger, som føre mig til at holde den i 5te Paragraph fast ved det Forslag, som er vedtaget i Folkethinget under Nr. 1; men jeg kan derimod ikke erkjende, at det Forslag, der er vedtaget under Nr. 2, kan føre til nogen Ordning af Sagen. Jeg maa i saa Henseende bemærke, at med Hensyn til hvad den ærede 1ste Landsktingsmand for 5te Kreds (Drejer) yttrede til Fordeel for dette Forslag, troer jeg slet ikke, at den juridiske Berettigelse, som han troer er tilstede, vilde søge sin Fyldstgjorelse i, at dette Forslag blev fulgt. Dersom der var en juridisk Ret for Rigsdagen til at deeltage i Forhandlingerne om Fællesforfatningen, saa vilde denne juridiske Berettigelse slet ikke blive opfyldt ved dette Forslag, og jeg kan paa den anden Side ikke heller antage, at der vilde flyde det mindste